

ת"פ 1728/03/14 - תביעות צפת נגד פלוני

בית משפט השלום בקריית שמונה
ת"פ 1728-03-14 תביעות צפת נ' פלוני

לפני כבוד השופטת רות שפילברג כהן
המאשימה תביעות צפת

נגד
הנאשם פלוני

גזר דין

כתב האישום והכרעת הדין

1. הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של **תקיפה הגורמת חבלה של ממש** - לפי סעיף 382 לחוק העונשין, התשל"ג-1973, **תקיפה סתם**, לפי סעיף 380 לחוק, וכן עבירת **איומים**, על פי סעיף 192 לחוק.

בהתאם למתואר בכתב האישום, העבירות בוצעו על ידי הנאשם ביום 6/4/13 (שבת) בסמוך לשעה 12.00, כשהנאשם הגיע לבית המדרש האר"י שבצפת (להלן: "**בית המדרש**" או "**בית הכנסת**"), בשעה שבמקום ערכה משפחת לוריא ברית מילה לבנם היילוד. נטען כי הנאשם ריסס לתוך בית המדרש גז מדמיע ממיכל שהחזיק בידו, וכי עד מהרה החלו הנוכחים במקום להשתעל וסבלו מצריבה בעיניים. צויין כי בין הנפגעים מפגיעת ריסוס הגז המדמיע היו גם שני ילדים בני 8 ו-11 שנים.

נטען כי אדם בשם חיי"ש ("**המתלונן**" או "**חיי"ש**") הבחין בנאשם מרסס גז, וניגש אליו לבדוק את פשר מעשיו, וכי אז הכה הנאשם את המתלונן באגרופים בידיו על ראשו, המשיך והפילו ארצה, בעט בו בבטנו וצלעותיו, תוך שהוא צועק על המתלונן: "אני ארצח אותך, אני אהרוג אותך". למתלונן נגרמה רגישות מעל צלעות צד שמאל.

2. בהכרעת דין מיום 29/1/18 הורשע הנאשם בעבירות שיוחסו לו.

נקבע כי הנאשם אכן הגיע לבית המדרש ביום האירוע, וכי אכן ריסס כנטען בכתב האישום גז מדמיע, או חומר

דומה, שגרם לנוכחים, בהם ילדים, תופעות של שיעול וצריבה בעיניים, כפי שתוארו בכתב האישום. עוד נקבע, כי הנאשם אכן תקף, כפי שיוחס לו, את המתלונן, וגרם לו לחבלות.

3. מעבר לעובדות כתב האישום, ראוי לציין עובדות רלוונטיות נוספות, אשר נקבעו בהכרעת הדין, חלקן אינן שנויות במחלוקת. בכלל זה נקבע כי בית הורי הנאשם מצוי בעיר העתיקה בצפת, בסמיכות קרובה מאד של מטרים ספורים לאותו מבנה של בית הכנסת ובית מדרש האר"י, שבו התקיימה אותה מסיבת ברית מילה, במהלכה בוצעה העבירה. נקבע כי המתלונן מר שנלנזון רדף אחרי הנאשם, לאחר שהתיז את החומר המדמיע, ומיהר לברוח, אל פתח בית הוריו של הנאשם, המצוי בסמיכות כאמור, וכי שם, בפתח בית הורי הנאשם, תקף הנאשם את המתלונן וגרם לו לחבלות.

צוין בהכרעת הדין, בין היתר על בסיס גרסת הנאשם עצמו, כי בין משפחת הנאשם לבין גורמי בית כנסת האר"י, שרר, עובר לאירוע, סכסוך מתמשך.

4. הנאשם הכחיש שהגיע לבית המדרש וריסס, טען כי נכח בכל העת בבית הוריו הסמוך, וכי המתלונן הפתיעו בבית הוריו וניסה לתקוף אותו שם על לא עוול בכפו. הנאשם הכחיש שהוא עצמו תקף את המתלונן או איים עליו. בהכרעת הדין נדחתה גרסתו, והוא הורשע כאמור. הכרעת הדין ניתנה, לאחר ניהול הליך ממושך רק ביום 29/1/18, למעלה משלוש וחצי שנים מהגשת כתב האישום. בשלב מסוים, מספר חודשים לאחר שניתנה הכרעת הדין, ביקש הנאשם לקבל לגביו תסקיר לעונש, והתסקיר אכן הוזמן, והוגש.

תסקיר שרות המבחן

5. על פי התסקיר, מיום 28/10/18, הנאשם בן 34, נשוי בשנית, ואב לילדה בת 7 מנישואיו הקודמים. צוין כי נישואיו הקודמים של הנאשם הסתיימו בחילוקי דעות רבים, וכי הנאשם הורשע בעבירות אלימות במשפחה כלפי גרושתו. הנאשם אינו בקשר עם גרושתו או עם בתו. הנאשם בן למשפחה בת שישה ילדים, אשר עברה לצפת כשהנאשם היה בן שבע, עקב חזרה בתשובה. הנאשם התגייס ושירת בצה"ל כחזן. הנאשם הציג תעודות ומכתבי המלצה ממסגרות דתיות שונות בהן עבד והתנדב כפייטן.

צוין כי לנאשם הרשעה פלילית יחידה במסגרת צירוף תיקים בעבירות תקיפת בת זוג, איומים, הסגת גבול ומספר עבירות הפרת צווי בימ"ש, בגין נשפט למאסר של 75 יום. הנאשם התייחס באזני שרות המבחן להרשעתו הקודמת כאל עלילה מצד גרושתו, וטען כי הואשם ללא עוול בכפו.

גם לגבי התיק הנוכחי - הנאשם הכחיש את ביצוע העבירות בהן הורשע ולא קיבל אחריות על מעשיו. הנאשם טען כי פעל לגבי המתלונן כהגנה עצמית וכי הדף אותו כדי להגן על אביו, והסביר כי פגעו בכבודו ולכן נאלץ להשתמש בכוח.

לא נמצאה אצל הנאשם הכרה בפגיעה באחר או אמפטיה לנפגעים, ודווח כי הנאשם חווה את האירוע כחוויה

בה הוא היה קורבן להתנהגות קשה מצד המתלונן וחבריו. בתסקיר הובא רושם על הכחשה ומזעור, הבאות לכסות על פגיעות.

שרות המבחן מצא אצל הנאשם קונפליקט פנימי בענייני דת, קשיים בנפרדות ובתפקוד עצמאי, ותחושות אובדן ובלבול.

נקבע כי במצבי לחץ הנאשם מגיב באופן בלתי מווסת, מתוך תמריץ רגעי וללא שיקול דעת. במצבים של מעורבות עם גורמי איכות החוק, הוא מתקשה בשליטה עצמית, תולה התנהגותו בהשפעותיהם של אחרים, ומתקשה לראות את חלקו או את הבחירה שיש לו במצבים אלו. התסקיר דיווח על התרשמות מיכולת נמוכה לאמפטיה הן לנפגעי העבירה והן לצרכי האחר.

נקבע כי מתעוררות שאלות ביחס לרמה גבוהה של פגיעה חוזרת אפשרית.

הובאה ההערכה כי הנאשם זקוק למעורבות טיפולית, וכי ייתכן וקיימת אצל הנאשם פגיעה עמוקה רגשית שלא מטופלת, אשר גורמת לעיוות באופן דפוסי החשיבה.

לצד ההערכה בדבר הצורך בטיפול, צויין בתסקיר כי הנאשם הביע מוטיבציה נמוכה לבחון שינוי בדפוס התנהגותו, כי הוא מחזיק בעמדות ותפיסות אנטי חברתיות, וכי בהיעדר מוטיבציה לשיקום - הפרוגנוזה לשיקום היא נמוכה. שרות המבחן הציע להמשיך ולבחון אופציה טיפולית, ואולם הדבר לא התבקש על ידי הנאשם בהמשך ההליך.

טיעוני הצדדים לעונש

6. ביום 10.4.19 טענו הצדדים לעונש בטיעונים כתובים ובעל-פה, והנאשם אף העיד עדים לעונש.

7. מטעם הנאשם העידה אשתו, גב' ס"ב, שביקשה התחשבות בבעלה. גב' ס"ב העידה כי היא נשואה לנאשם שלוש שנים, וכי הוא אדם טוב שלא הזיק לאיש, האהוב על משפחתה, והמסייע לה בגידול בנה מנשואים קודמים. אשת הנאשם העידה כי היא בהריון, אשר עלול להיות הריון בסיכון, וכי היא זקוקה לרוגע ושקט. העדה ציינה כי הנאשם איננו עובד, עקב המצב, כך דבריה, וכי היא נושאת לבדה בנטל פרנסת המשפחה.

8. עוד העיד להגנת הנאשם הרב דב קפלן, על כך שהוא מכיר את הנאשם מילדות. הרב קפלן העיד כי הוא מתפלל במקום האירוע מדי יום, וכי מאז האירוע, שבו הוא עצמו לא נכח, לא התרחש כל אירוע דומה בשכונה או בבית הכנסת.

טיעוני ב"כ המאשימה

9. המאשימה טענה כי מתחם העונש בגין העבירות בהן הורשע הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר ל-18 חודשי מאסר. הודגשה החומרה במעשי הנאשם, שריסס חומר מדמיע בבית כנסת בעת קיומו של טקס ברית מילה, על רקע יחסים עכורים קודמים עם קהל בית הכנסת. צויין כי המעשה בוצע ללא התגרות ובאחריות בלעדית של הנאשם. המאשימה הפנתה לנזקי המתלוננים, לתחושות הצריבה והשיעול עקב שאיפת החומר שהנאשם ריסס, לכך שהנאשם "הורס ומחריב שמחות" אשר קטע את שמחת ברית המילה, ולנזקים הפיזיים למתלונן שבו הנאשם הלם ואותו תקף. נטען כי במעשי הנאשם ניכרת אלימות ואכזריות, וכי הנזקים שעלולים היו להיגרם הנם חמורים, אילו הייתה האלימות מסלימה.

האירוע תואר כאירוע מטלטל, אשר מותר צלקות נפש, גם לילדים רכים.

באשר לגזירת הדין בתוך מתחם העונש, המאשימה הדגישה את אי קבלת האחריות של הנאשם לעבירות בהן הורשע. נטען כי צפוי מפני הנאשם, על פי הערכת המאשימה, ובהמשך על פי המובא בתסקיר, סיכון עתידי לאלימות, ואין בעניינו כל המלצה שיקומית. המאשימה טענה כי יש לקחת בחשבון, לרעת הנאשם, את התנהלותו המזלזלת בהליך, שהביאה להימשכותו החריגה של המשפט. נטען כי לנוכח התנהלות זו, אין לנאשם זכות להקלה בשל חלופי הזמן.

המאשימה עתרה לענישה של **שנת מאסר**, באמצעו של מתחם הענישה, והדגישה כי מאסר בעבודות שרות איננו הולם את נסיבות העניין.

טיעוני ב"כ הנאשם לעונש

10. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש נע בין מאסר מותנה למאסר קצר בעבודות שרות, וכי המתחם שבטיעוני המאשימה אינו פרופורציונלי.

צויין כי מדובר באירוע בודד שחומרתו מצויה ברף התחתון מבחינת סוגו ואופיו. צויין שעיקרון ההלימה, ראו שיופעל לצד עקרון של מידתיות.

ב"כ הנאשם הזכיר את חלופי הזמן הניכר מאז יום האירוע, מאז הנאשם לא הורשע בפלילים. צויין כי הנאשם חווה נסיבות חיים לא פשוטות, שהובילו, כהשתלשלות, לביצוע העבירות. נטען כי מאז אותו אירוע, עושה הנאשם מאמצים לחזור למוטב ולשקם את חייו. צויין כי אין לזקוף לחובת הנאשם את אי קבלת האחריות.

ב"כ הנאשם טען כי משפחתו של הנאשם דלת אמצעים, כי הוא שומר על בנה של אשתו, וכי שליחתו של הנאשם לעבודות שרות תביא לקריסה כלכלית.

ב"כ הנאשם ביקש להסתפק בענישה צופה פני עתיד, תנאי ארוך ומרתיע, ולהימנע מקנס או פיצוי.

דברי הנאשם

11. הנאשם טען כי הוא נתון לרדיפה, וכי שוטר שידע כי הוא עובר הליך גירושין מכוער, והמצוי בקשר עם גרושתו, הסלים את המקרה הנוכחי. הנאשם ביקש להסתפק בענישה צופה פני עתיד וציין כי ענישה קשה לא תיטיב עמו. הנאשם העיד על עצמו כמי שרצה כל חייו לתרום לקהילה, וכי הוא שבור נפשית. על פי הנאשם, המקרה פגע בסיכוייו להשתלב ברבנות המשטרית. הוא ציין כי הוא חפץ חיים ורוצה להשתלב בכל עבודה. הנאשם אמר כי לא עשה כל נזק, ואם כן אזי הוא מוכן להתנצל, וטען גם כי האירוע משתק את חייו, מעיק עליו והוא רוצה לסיים את "הדיבוק הזה". נטען כי עונש שיוטל עליו לא יערך על ידי המתלוננים, וכי שוטר בשם דודו דהן הוא ראש הוועד, והעונש ייתן לגיטימציה להמשיך לרדוף את הנאשם ומשפחתו.

דין והכרעה

12. עבירות התקיפה והאיומים נועדו לשמור על שלומם הפיזי של בני האדם, על ביטחונם האישי, על כבודם, ועל חירותם להתנהל ככל שיבחרו ללא חשש לפגיעה מצד אחר, ממכאוב ומחבלה.

13. הנאשם ביצע עבירת תקיפה, בכך שריסס בצהרי יום שבת גז מדמיע, או חומר דומה, בבית כנסת, שבו ערכה משפחה את מסיבת הברית לבן יילוד. נזקי החומר המזיק ניכרו מייד, גרמו לסבל גופני, לבהלה רבה ולסיומו הסוער והמצער של אירוע ברית המילה. אפנה להתייחסות הנרחבת בהכרעת הדין, לעדותו של אבי התינוק הנימול מר לוריא, שראה את בנו האחר, פעוט כבן שבע, צורח: "יש לי נחש בעיניים" (פסקה 16 בהכרעת הדין), לעדויות הילדות אלישבע ורחל שחשו צריבה וכאב, וטיפולו באחיהן הקטנים שבכו והתלוננו (פסקה 17), וכן לתיאורים של העדים האחרים, אורחי הברית, על בהלה, צעקות, בכי ומצוקה פיזית (שם). העד לוריא העיד כי ביום האירוע חש סערת רגשות ודאג, בין היתר לשלומם של בנו התינוק בן ימים ספורים. מדובר בנזק פיזי המתמצה בכאב זמני, שחולף מטבעו, ואינו מותיר חבלה ארוכת טווח, ואולם בסמוך לאחר הפגיעה הנו משמעותי ומכאיב. בנוסף, הנזק אינו מסתיים בתסמונת הפיזית כתוצאה מהחומר המגרה שהנאשם הטיז, אלא מדובר בטלטלה ממש ובעוגמת נפש.

14. ראוי לציין כי מר לוריא ציין בעדותו, שניתנה זמן רב לאחר האירוע, כי הוא מוחל לנאשם (על אף שאיננו מכיר אותו אישית), וכי חתן הברית הפעוט, הוא, בתקופת העדות, כבר "בחור גדול בן שלוש" (פסקה 18 להכרעת הדין). גישה רחבת לב זו מצד המתלונן הנה עמדה שיש בה חסד.

15. מדובר בתקיפה הניכרת בתכנון, שחלקו של הנאשם בה היה מרכזי. ההתנהגות מאופיינת באדישות לסבל הזולת. הנאשם לא פעל באלימות פיזית, שיש בה מגע, ואולם ריסוס חומר מזיק על קהל של אנשים וילדים בבית כנסת, בעת חגיגה דתית ומשפחתית מרגשת, שלאחריו ניסה הנאשם להימלט מהמקום מבלי שייתפס - הנה התנהגות נעדרת מוסר.

16. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את המעשה נעוצות, כך נלמד, בטינה ממושכת השוררת בין

משפחתו של הנאשם לבין קהל בית הכנסת הסמוך לבית הוריו. בין היתר עלה, מדברי הנאשם עצמו, כי משפחת הנאשם העמידה מחוץ לביתה קופת צדקה, וכי אנשי בית הכנסת התנגדו לכך בשל הטעיית הציבור שהוטעה לחשוב כאילו קופת הצדקה שייכת לבית הכנסת (פסקה 28 להכרעת הדין). לנאשם לא היה כל עימות קודם עם משפחת לוריא, שעברו לצפת זמן קצר לפני האירוע, ושאת שמחתם השבית במעשיו. הרקע האמור אינו מקל להבין את מעשי הנאשם, ומדובר בנסיבה מחמירה.

17. בהמשך תקף הנאשם במכות את המתלונן שנלנזון, אשר מיהר ספונטנית ורדף אחרי הנאשם, לאחר שראה אותו בבית הכנסת מיד אחרי שנודע על התזת החומר המדמיע, כשבידו מיכל חשוד. הנאשם הלם במתלונן שהשיגו, איים עליו כי יהרגו, הטילו לארץ ובעט בו, וגרם לו לחבלות המסתכמות בכאב בצלעות ובתחושה גופנית קשה.

טענות הנאשם כי הגן על עצמו מפני המתלונן נדחו מכל וכל בהכרעת הדין. בנוסף, לא נמצא אמון בגרסת אחותו וגיסו של הנאשם שנכחו באירוע. הכרעת הדין דחתה את טענות הנאשם לפיהן אותו מתלונן רודף אותו או את בני משפחתו. יצוין כי גם לאחרונה, בסמוך לפני גזירת הדין, הוגשו ישירות לתיק בית המשפט מכתבים מאת הנאשם עצמו ומאביו, שלא העיד בהליך הפלילי, בהן טענות חריפות בגנות המתלונן, ותיאור התרחשות האירוע, באופן הנסתר לחלוטין בראיות שהובאו. מטבע הדברים, לא ניתן לאותם מכתבים כל משקל. מצאתי כי התנהגותו של המתלונן כסבירה ומובנת, ולא נמצאו בה דופי או אשם, שיש בהם להסביר, או לראות בעטיים בסלחנות את התקיפה.

18. מדובר באירוע יחידי, שלא הביא לחבלות קשות או ממושכות, ואף על פי כן העבירות פגעו באופן משמעותי בערכים המוגנים, וחומרתן לפיכך משמעותית.

מדיניות הענישה הנוהגת

19. בעבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש הטילו מותבים שונים ענישה מגוונת, כדוגמת גזרי הדין הבאים:

א. ת"פ 4368-08-14 (שלום י-ם) מ"י נ' **רמזי רפאתי** (29/3/15) - **חמש שנות מאסר** הוטלו על צעיר, עם עבר פלילי, אשר תקף עם אחר נהג מונית, בניסיון לגנוב את המונית. התקיפה נעשתה **בגז מדמיע** שהותז לעיני המתלונן ובאגרופים, וגרמה לו לחבלות וצריבה בעיניים. המבצעים נמלטו בלא שגנבו את המונית. הנאשם **הודה והתנצל**. הערעור על חומרת העונש נדחה. מדובר באירוע שחומרתו גבוהה מעניינו.

ב. ת"פ 6945-02-15 (שלום בית שמש) מ"י נ' **מאיר כהן** ואח' (9/3/17) - **שלי"צ מאסר על תנאי קנס ופיצוי** הוטלו על שני נאשמים נעדרי עבר פלילי, **שהתיזו גז מדמיע** על צעירים שהרעישו בסוכה, אחד מהם אף תקף פיזית. הנאשמים **הודו וגילו חרטה**, והתסקירים החיוביים

לגביהם המליצו על ביטול הרשעה.

ג. ת"פ 6887-01-09 (טבריה) **מ"י נ' אלוש** (24/12/09) - **חודש מאסר בעבודות שרות וענישה נלווית**, הוטלו על נהג מונית אשר התיז על עמית לעבודה גז מדמיע, הכה בראשו וברח. הנאשם נעדר הרשעות, גילה חרטה לאחר הוכחות, וטען לנסיבות אישיות קשות ולנזק קונקרטי בגין הרשעה.

ד. ע"פ (י-ם) 53061-02-13 **נתן נ' מדינת ישראל** (30.5.13) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לאחר שפגע באדם שהעיר לו על נהיגה פסולה. הוטלו עליו **5 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על-תנאי, ו-5,000 ₪ פיצוי למתלונן**. בית-המשפט המחוזי דחה את הערעור, וקבע כי העונש שנגזר הולם את נסיבות המקרה, בשים לב לנסיבותיו האישיות של המערער, שעברו כולל 5 הרשעות קודמות.

ה. ע"פ (מרכז) 41309-08-11 **מעודד נ' מדינת ישראל** (18.12.11) - על המערער, שתקף את המתלונן על רקע סכסוך עסקי, **הוטלו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 7 חודשי מאסר על-תנאי, והתחייבות**. במסגרת הסכם מחוץ לכתלי בית-המשפט פיצה המערער את המתלונן בסך של 13,000 ₪. המערער התנצל בפני המתלונן, והמתלונן הבהיר במכתב כי קיבל את ההתנצלות וביקש שלא להחמיר עם הנאשם. בית-משפט המחוזי קיבל את הערעור בכך שהעמיד את משך תקופת המאסר **על 4 חודשים לריצוי בעבודות שירות**.

ו. ע"פ (מרכז) 16160-10-11 **טבצניק נ' מדינת ישראל** (25.12.11) - המערער תקף אדם על רקע חילוקי דעות בענייני ועד בית, מעשיו כללו הכאתו של המתלונן בבית כנסת ואף תלישת זקנו. הוטלו **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על-תנאי ופיצוי למתלונן**. בפני ערכאת הערעור הוצג מכתב המתלונן לפיו הוא סלח לנאשם בלב שלב כדי לקיים יחסי שכנות טובים, שלא הונח בפני בית-משפט קמא טרם גזירת הדין. בהתחשב ביתר נסיבותיו האישיות של המערער, העמיד בית-המשפט המחוזי את רכיב המאסר על **4 חודשי עבודות שירות**.

ז. ת"פ (ראשל"צ) 37915-11-17 **מדינת ישראל נ' גפסון** (11.3.19) - הנאשם, צעיר ללא הרשעות קודמות, תקף את המתלונן, עמו אין לו היכרות מוקדמת, במהלך הופעה מוזיקלית. תסקיר שירות המבחן המליץ על הטלת צווי מבחן ושל"צ וסיום ההליך ללא הרשעה. בית-המשפט ציין כי אף שמדובר בתקיפה שהביאה לפגיעה פיזית במתלונן, מדובר באירוע שאינו מתוכנן, רגעי, על רקע ויכוח שהסלים בין הצדדים, ללא מעורבות של גורמים נוספים או הסתייעות בחפצים, אשר הופסק מיד לאחר שהמתלונן נפגע. נקבע, כי במוצדק וראוי לסיים את ההליך ללא הרשעה **ולהטיל צו מבחן, צו של"צ, התחייבות ופיצויים למתלונן בסך 5,000 ₪**.

ח. ת"פ 6658-04-14 (טבריה) מ"י נ' אביהו טולדנו (מיום 22/5/16, הוגש ע"י ב"כ הנאשם) עונש של של"צ ללא הרשעה ופיצוי הוטל על צעיר, חייל צהל, ללא עבר פלילי, אשר תקף, על רקע תגרה, מתלונן במועדון לילה וגרם לו לשבר בלסת. הנאשם הביע חרטה, והתסקיר המליץ שלא להרשיעו.

ט. רע"פ 1402/15, אורי טל נ' מ"י (4/3/15 - הוגש ע"י הנאשם) נדחתה בקשת רשות ערעור על עונש של מאסר על תנאי ופיצוי, בגין תקיפת נהגת ונוסע רכב, התקיפה התבטאה בדחיפה והדיפה.

י. רע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מ"י (10/6/14 - הוגש ע"י הנאשם) - נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם ללא עבר פלילי, שביקש לבטל הרשעתו בגין תקיפה במהלך כנס במוסד לימודי, על רקע פוליטיקה מקומית. העונש הועמד על הרשעה עם של"צ ופיצוי. הודגשו נתוני החיוביים של הנאשם, איש אקדמיה, שמעד מעידה חד פעמית, שלגביה הביע צער.

20. במקרה נשוא ענייננו, מצאתי כי מתחם הענישה מתחיל בעונש של מספר חודשי מאסר, אשר ניתן לרצותם בעבודות שרות, ומסתיים בעונש של 10 חודשי מאסר בפועל. מאסר מותנה בלבד איננו הולם את העבירות שבוצעו ואת נסיבותיהן החמורות יחסית.

גזירת העונש בגדרי מתחם הענישה:

21. הנאשם בן 35. לחובתו הרשעה בודדת בפלילים משנת 2016. מדובר שם בעבירות תקיפת בת זוג, הסגת גבול והפרת צווי בימ"ש, שבוצעו בחודשים אפריל - מאי 2013, בסמוך לאחר אירוע כתב האישום הנדון כאן. הנאשם נשפט למאסר קצר בעבודות שרות, וענישה נלווית.

22. בענייננו - הנאשם לא קיבל אחריות לעבירות שבהן הורשע. כפירתו במיוחס לו הנה זכותו המלאה, וכזו הנה גם זכותו לנהל את משפטו, ולפיקך אין להחמיר עם הנאשם בשל ניצול זכויותיו אלה, ובשל ניהול המשפט בלבד.

23. יחד עם זאת, חוק העונשין, במסגרת תיקון 113 (סעיפים 40(4) ו-6), קובע כי ביהמ"ש רשאי להתחשב, בגזירת העונש, בנטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב, או מאמציו לחזור למוטב, במאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה, ובשיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק.

במדדים האמורים לעיל - התנהגותו של הנאשם, בלטה בחריגותה ובשליליותה.

רק כעת, בחלוף למעלה מחמש שנים לאחר הגשת כתב האישום, מצויים אנו לקראת גזר הדין. התנהלות הנאשם תרמה רבות לסחבת הניכרת בהליך זה, ומדובר בהתחמקות מכוונת ומתריסה, ובזלזול חריף בבית המשפט. הנאשם לא התייצב לדיונים רבים מאד, לפני הכרעת הדין ולאחריה, בין היתר לישיבות שנקבעו להוכחות, ולמרות שהמועדים נקבעו בנוכחותו והוזכרו לו ע"י באי כוחו שייצגו אותו ע"י הסנגוריה הציבורית (ראה לדוגמא דיונים בימים 29/11/16, 8/12/16, 24/5/17, 6/9/17, 24/10/17, 30/1/19, 6/3/19). בהליך זה יוצג הנאשם על-ידי שלושה סנגורים מהסנגוריה הציבורית. לא היה מנוס, בשל התנהלות הנאשם, לדחות ישיבות שנקבעו מראש, ולצוות על מעצרו בצווי הבאה.

25.

הנאשם השמיע מתחילת ההליך טענות כי מדובר ברדיפה, וכי שוטרים, ואחרים, עושים יד אחת נגדו. חלק מטענות אלה נדונו בהכרעת הדין ונדחו, ואילו טענות אחרות נטענו רק לאחר הכרעת הדין, בטיעוני הנאשם ובמכתבים שהגיש ישירות לתיק. הנאשם טען, בשלבים שלאחר הכרעת הדין, כי בית המשפט, המשטרה והתובע עושים נגדו יד אחת, ושב וציין שמות של שוטרים, אשר לא העידו בתיק זה, ואשר אינם מוכרים למותב זה כלל, כמי שרחקו מזימה נגדו, בתיק זה, ובתיקו הפלילי הקודם.

26.

בשלב מסוים של ההליך, בישיבה של יום 11/4/18, מס' חודשים לאחר שניתנה הכרעת הדין, כשהתיק נקבע לטיעונים לעונש, ביקש הנאשם לדחות את הטיעונים לעונש ולקבל לגביו תסקיר. המאשימה התנגדה לדחייה, וטענה כי מדובר בהתנהלות המכוונת לדחות את ההליך שוב, על ידי מי שממילא אינו מקבל אחריות לעבירות, ואולם **הנאשם הצהיר כי היא מעוניין בטיפול לשליטה בכעסים, ואף אישר כי הוא מודה ומקבל אחריות על העבירות בהן הורשע.** נעניתי אז לבקשת הנאשם, הטיעונים לעונש נדחו דחייה ניכרת, והוזמן תסקיר על פי מבוקשו. ואולם, כאמור, בפני שרות המבחן הנאשם לא גילה כל אחריות, טען כי לא ביצע את העבירות בהן הורשע, ולא הביע מוטיבציה לטיפול, כך שהדחייה הניכרת של הטיעונים לעונש, למשך חצי שנה הנדרשת לקבלת תסקיר, ניתנה לשווא.

27.

ביום 31/10/18, בפתחה של ישיבה שנקבעה לטיעונים לעונש, הודעתי לצדדים כי נודע לי שהנאשם נחקר בחשד לביצוע הטרדות טלפונית אנונימיות שלי, בתקופה שלאחר מתן הכרעת הדין. בנסיבות אלה נדחה מועד הטיעונים לעונש, לבקשת ב"כ הנאשם, כדי לשקול עמדתו. הנאשם הגיש בקשות להעביר את הדיון לבית משפט אחר ולמחוז אחר, ובקשות אלה נדחו על ידי נשיא בתי המשפט במחוז הצפון כב' השופט פורת, ובהמשך ע"י נשיאת ביהמ"ש העליון, כב' השופטת חיות. לאחר 4.5 חודשים נוספים, ורק אז, הגיש הנאשם בקשה לפסילת מותב, שנדחתה בו ביום (החלטתי מיום 11/3/19). התנהלות זו הביאה לדחייה נוספת של סיום המשפט. הנאשם לא הגיש ערעור על ההחלטה הדוחה את בקשת הפסילה. בהמשך, התחלף ייצוגו של הנאשם עקב חילוקי דעות עם עו"ד שומרון, שהיה השני לייצג את הנאשם מטעם הסנגוריה, ובשל כך נדחתה ישיבת הטיעונים לעונש שוב.

28.

ביום 10/4/19, מועד הטיעונים לעונש, ניתנה החלטה לקבלת חו"ד מטעם הממונה על עבודות שרות, וזאת לבקשת הסנגור הנוכחי, עו"ד שליכטר. הובהר לנאשם כי עליו להתייצב בפני הממונה על עבודות

השרות, וכי אי התייצבות לא תתקבל בהבנה. הנאשם התחייב לשתף פעולה עם הממונה. אף על פי כן, מדיווח של הממונה על עבודות השרות עולה כי **הנאשם לא התייצב בפני הממונה על עבודות השרות למרות שהוזמן.**

הימנעות הנאשם מלהתייצב בפני הממונה, על אף בקשתו לדחות שוב את הדיון לשם קבלת חוות-דעתו אף היא מלמדת על זלזול מתמשך בהחלטות בית-המשפט ובהזדמנויות הרבות שניתנו לנאשם, גם בשלב זה של המשפט.

29. הנאשם לא התייצב עד כה לארבע ישיבות אחרונות, שנקבעו להשמעת גזר הדין. בכל פעם התייצב מטעמו, לחינם, בא כוחו שמייצגו מטעם הסנגוריה הציבורית.

30. סעיפים 40(1)(2) ו- (3) לחוק העונשין מכוונים את בית המשפט להתחשב **בנזקים ובפגיעות הנגרמים לנאשמים ולבני משפחותיהם בשל ביצוע העבירה ובשל ההרשעה והעונש.** לכל אורך ההליך הממושך, הביע הנאשם בעצמו, וכן באמצעות חלק מבני משפחתו, טרוניות וטענות שונות, כנגד הנזקים הנגרמים לנאשם בשל אישומו בהליך פלילי זה. גם תסקיר שרות המבחן התרשם מקורבנות קיצונית שהנאשם הציג, בשל אישומו כאן, וכן בשל אישומו קודם, שגם הוא, לטענתו, על בסיס עלילת שווא. הנאשם ואשתו הודיעו כי הוא איננו עובד, לטענתו בשל השפעתו הקשה של ההליך הפלילי עליו, והוגש מסמך לגבי קבלת קצבת אבטחת הכנסה. לאורך הליך ממושך זה, התרשמתי כי הנאשם אכן מתמודד עם קשיים שונים, ואני מוכנה לקבל כי מקור חלקם הנו ההליך הפלילי הנוכחי. יחד עם זה, קשה לתת משקל ממשי לנזקי הנאשם עקב הסתבכותו, וזאת בין היתר כי תיעל את מצוקותיו להתרסה חריגה וקיצונית נגד הליכי משפט שננקטו נגדו כדין. מצאתי כי יתכן ויש ממש בהערכת שרות המבחן, לפיה הנאשם סובל מעיוותי חשיבה ומתפיסות אנטי חברתיות. למרבה הצער, הערכה זו לוותה גם בקביעה כי הפרוגנוזה לשיקום הנה נמוכה. קשה לקבל את הטענות החריפות של הנאשם, על כך שההליך הנוכחי מוטט עליו את עולמו, בין היתר כי חלק ניכר מטענותיו נמצאו כבלתי נכונות עובדתית, וחלקן האחר נוגע להליכים אחרים, ולאנשים שאינם מעורבים בפרשה הנוכחית כלל.

31. אשתו של הנאשם בקשה להקל עמו, והעידה על הריונה ומצבה הכלכלי הקשה של המשפחה. יצוין כי פנייה כתובה מטעם אשת הנאשם הוגשה, בניגוד לנוהל, בכך שהמסמך הונח על שולחן השופט באולם המעצרים, בעת היותי תורנית, כשיצאתי מהאולם (ראה החלטתי מיום 11/6/19). מדובר בהתנהגות חריגה. עד העת האחרונה הוסיף הנאשם והגיש פניות שונות לנשיא בתי משפט השלום בצפון, בהן הלין כי לא נעשה עמו צדק. הנאשם, בבקשות שהגיש שלא באמצעות בא כוחו, שב וביקש את פסילתי, על ידי הנשיא פורת. עיון במפורט באותם מסמכים מגלה סתירות עמוקות בין האמור שם לקביעות הכרעת הדין, וכן הטחת טענות בבית המשפט ובאחרים.

32. הפסיקה שאליה התייחסתי לעיל, עוסקת ברובה ככולה, במקרים בהם נאשמים, שתקפו אחרים, גילו אחריות והביעו חרטה על מעשיהם. לעומת זאת, במקרה זה, גישתו המתנערת של הנאשם ממעשיו, והתנהלותו השלילית באופן קיצוני בהליך, לא מאפשרת הצבת העונש בתחתיתו של מתחם הענישה. עוד יש לקחת בחשבון את הסיכון העתידי על פי התסקיר, את היעדרה של המלצה טיפולית, ואת העבירות הנוספות בהן הנאשם הורשע, אף שבוצעו בסמוך לאחר עבירות תיק זה.

33. אילו היה הנאשם משכיל לנצל את ההזדמנויות שניתנו לו, מול שרות המבחן ומול הממונה על עבודות השרות, הייתי נכונה, בהתחשב בנתוניו, לגזור עליו עונש המצוי ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. ואולם, בהתחשב בזלזול המופגן בהחלטות בית-המשפט ובגורמים אליהם הופנה, בבזבוז הניכר של זמן ציבורי וזמן שיפוטי בעקבות התנהלות הנאשם בהליך, אין עוד מקום למתן הזדמנות נוספת לפנייה לממונה, ועונשו של הנאשם ייגזר בהתאם לנסיבותיו ולנתונים שבפניי.

נוכח טענות הנאשם לגבי מצב כלכלי קשה, החלטתי שלא להטיל על הנאשם ענישה כספית של רכיבי קנס ופיצוי, ולהטיל עליו מאסר בפועל, מאסר על-תנאי והתחייבות.

סוף דבר

34. נוכח המפורט לעיל אני גוזרת את עונשו של הנאשם כדלקמן:

א. 6 חודשי מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג ובריה, בניכוי ימי מעצרו.

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי, הנאשם יישא עונש זה אם יעבור במהלך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר כל עבירת אלימות מסוג עוון או פשע או עבירת איומים.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות כספית בסך ₪ 3,000 להימנע במהלך תקופה של 3 שנים מהיום מכל עבירת אלימות או עבירת איומים.

אם לא יחתום על ההתחייבות בתוך 7 ימים מהיום יאסר למשך 7 ימים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן והודע היום כ"ד תשרי תש"פ, 23/10/2019 במעמד הנוכחים.

עמוד 11

רות שפילברג כהן, שופטת

ניתן היום, י"ט כסלו תש"פ, 17 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.